

Saksdokumenter:

Rapport nr. 19/2012 **Camilla Ravensborg Aschjem**
Rapport fra 2012 Plenary Meeting of the Church and Society
Commission of Conference of European Churches 9.-14. mai 2012

Rapport nr. 35/2012 **Elise Sandnes og Erlend Rogne**
Rapport fra sentralkomitémøte i KEK 13.-16. september, Kreta

Saker i de økumeniske organisasjonene

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tar følgende saker til orientering:

1. Rapport fra 2012 Plenary Meeting of the Church and Society Commission of Conference of European Churches 9.-14. mai 2012
2. Rapport fra sentralkomitémøte i KEK 13.-16. september, Kreta

Rapport fra 2012 Plenary Meeting of the Church and Society Commission of Conference of European Churches

Tid: 9.-14. Mai 2012

Sted: Novi Sad, Serbia

Av Camilla Ravensborg Aschjem

Bakgrunn

The Church and Society Commission (CSC) avholdt sitt årsmøte 9.-14. mai 2012 i Novi Sad i Serbia. Raag Rolfsen er oppnevnt av Mellomkirkelig råd som representant til CSC og møter normalt på disse samlingene. Siden Rolfsen var forhindret fra å delta, ble jeg sendt som hans stedfortreder. CSC-samlingen hadde et todelt fokus hvor årsmøte og revisjon av Konferansen av europeiske kirker (KEK) var hovedsakene. Det var første gang CSC var samlet i Serbia. Gjennom kommisjonens tilstedeværelse i landet var intensjonen å løfte frem og styrke kommisjonens forpliktelse overfor serbiske kirker. CSCs årsmøte fant sted i en tid preget av mye usikkerhet i Serbia. Serbia er hardt rammet av den økonomiske krisen i Europa, og landet opererer med en offisiell arbeidsledighet på 24 % (november 2011). Serbia gjennomførte i mai 2012 lokalvalg og nasjonale valg på nasjonalforsamling og president. Forhandlinger med EU er igangsatt med intensjon om å sende en offisiell søknad om EU-medlemskap.

Struktur

Den første dagen startet med regulære årsmøtesaker inklusive en presentasjon av årsmelding og spesielle utfordringer CSC stod overfor i året som gikk. De økonomiske utfordringene i KEK og reduksjon av ansatte i Genève ble trukket frem som noe som også påvirker CSCs arbeid. KEK har ikke hatt generalsekretær, økonomisjef og kommunikasjonssjef de siste to årene, men har nå ansatt Guy Liagre i stillingen som generalsekretær. Han tiltrer i mai.

Delegatene hadde innledende konsultasjoner hvor delegatene ble inndelt i grupper og delte de særskilte utfordringene de står ovenfor i sine respektive kirker. Hver gruppe hadde en representant fra den serbisk-ortodokse kirken til stede, og det var et spesielt fokus på å bli kjent med møtets vertskap og lære mer om hva slags kontekst vi som CSC befant oss i. Disse samtalene ble ikke brakt videre til plenum, mens dette kunne ha vært en god mulighet for å sette agendaen for KEK-revisjonen som ble diskutert senere i møtet. Det første døgnet ble brukt til regulære årsmøtesaker. En full dag var videre avsatt til revisjon av KEK hvorpå dag tre ble avsluttet med to paneldebatter. I den første debatten deltok Ambassador Vincent Degert (VD), Head of the EU Delegation to the Republic of Serbia, Srdjan Majstorovic

(SM), Deputy Head, European Integration Office of the Serbian Government, and Milorad Bjeletic (MB), Director of Belgrade Open School. Debatten ble ledet av Verena Taylor, medlem av CSCs styre. Den påfølgende debatten hadde representanter fra det serbiske kirkelige landskap; Bishop Irinej (BI), Novi Sad, Serbian Orthodox Church, Superintendent Ana Palink-Kuncak (AP-K), United Methodist Church in Serbia, Rev Vladislav Iviciak (VI) and Dr. Milenko Andjelic (MA), Slovak Evangelical Church A.C. in Serbia. Denne panelsamtalen ble ledet av Rudiger Noll, CSC. Begge debatter var sentrert rundt den økonomiske krisen i Europa og hvilke utfordringer dette har for Serbia spesielt. Det ble brukt mye tid på diskusjoner om på hvilke måter et serbisk EU medlemskap vil bety økte muligheter eller større begrensninger for landet. Kirkerepresentantene signaliserte en større skepsis til serbisk medlemskap enn det de politiske debattantene ga uttrykk for.

Regulære årsmøtesaker

Samlingens første døgn var satt av til regulære årsmøtesaker. Regnskap og budsjett ble vedtatt med kun små endringer. Årsmeldingen for 2011 ble tatt til orientering, og årsplan for 2012 ble vedtatt slik den forelå i sakspapirene. En svakhet ved syklusen på disse møtene ble fremhevet da samlingen finner sted i mai, drøye fire måneder inn i det nye året. Dette gjør det vanskelig å gi konstruktive tilbakemeldinger på både budsjett og årsplan. Mye av året er allerede tilbakelagt, og det er sent å foreta store endringer i driften.

Endringer av CSCs vedtekter

Kommisjonen har formelt og juridisk vært underlagt KEK som har sitt hovedsete i Genève. Kommisjonens hovedkontor ligger i Brussel og hovedvekten av ansatte har også tilhold der. CSC ble tidlig i 2012 gjort kjent med at kommisjonens drift ikke var forenlig med belgisk lovgivning, som krever at enhver organisasjon skal ha sitt hovedsete i Belgia for å få tillatelse til å operere derfra. CSC så seg derfor tvunget til å hyre inn juridisk bistand for å utarbeide nye vedtekter som sikrer at deres juridiske status er lovlig. I et "worst case scenario" hvor dagens status ble kjent for belgiske myndigheter, ville kommisjonen risikere å bli utestengt fra Brussel. Alternativet ville være å flytte driften til Genève, hvilket ikke var ønskelig verken hos styret eller ansatte. Medlemskirkene var orientert om forslag til vedtektsendringer i forkant av årsmøtet. Alle forslag til vedtektsendringer ble stemt over og fikk det nødvendige 2/3 flertall. Vedtaket vil bli sendt videre til KEK for behandling, og KEK vil måtte ta stilling til hva dette vil innebære for moderorganisasjonen.

Revisjon av KEK

Under KEKs forrige generalforsamling i Lyon i 2009 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på KEKs struktur og oppbygging. Dårlig økonomi og et tungrodd demokratisk system har over tid gjort KEK ineffektivt og handlingslammet til å møte de utfordringer europeiske kirker står overfor. Arbeidsgruppen la i mars 2012 frem et forslag til ny KEK-struktur, og alle medlemskirker er bedt om å gi sine

kommentarer innen 30. juni i år. MKR har behandlet denne saken og sendt sine høringsinnspill (se MKR-sak 25/12 for utfyllende informasjon).

Kommisjonen valgte å gi et separat innspill til prosessen, som et selvstendig organ underlagt KEK. Diskusjonen i kommisjonen bar preg av at hver delegat hadde sin egen agenda, og det ble liten tid og lite rom til en mer helhetlig diskusjon om hva CSC ønsker at KEK skal være. Hovedfokus ble på detaljinnspill til arbeidsgruppens dokument. En mer overordnet debatt om hvilke utfordringer kirker i Europa står overfor og hvordan KEK kan respondere på dette, var i all hovedsak fraværende.

Egne refleksjoner

Europas økonomiske krise ble fremhevet hos de fleste delegatene. Økende arbeidsledighet, særlig blant unge, og en pessimisme overfor fremtiden var et fellestrekk i landrapportene fra medlemskirkene. Her står Norge i en særstilling i Europa. Med en så kritisk situasjon over hele kontinentet er det tankevekkende at dagens økonomiske situasjon fikk så liten plass i løpet av de dagene kommisjonen var samlet. Mye tid ble brukt på samtaler utenfor konsultasjonene, og det var særlig her det ble mulighet for å dele erfaringer og tanker omkring hvordan kirkene kan svare på de økende sosiale behov mange av landene står ovenfor. CSC er inne i en viktig fase hvor det blir avgjørende at kommisjonen fortsatt er relevant i møte med Europas skiftende utfordringer. Det blir viktig at medlemskirkene og KEK følger opp sitt ansvar i å styre CSC i riktig retning og bidra slik at CSC har de ressursene som trengs for å sikre en kvalitetsdrift i årene fremover.

Rapport fra KEKs sentralkomitémøte 13.-16. september 2012, Kreta v/Elise Sandnes og Erlend Rogne

Stabssituasjonen

Guy Liagre tiltrådte som ny generalsekretær i juni 2012. Møtet på Kreta var hans første ordinære møte med KEKs sentralkomit . Medlemmene i sentralkomiteen mottar nå jevnlig oppdateringer om arbeidet i KEK. Guy Liagre synes å trives med oppgavene og har raskt orientert seg i organisasjonens mange utfordringer. Inntrykket er at han etter kort tid har blitt operativ i rollen som generalsekretær.

Rev. Dr. Kaisamari Hintikka tiltrådte som direktør for «Churches in Dialogue Commission – CiD» i september 2011. Hun sluttet imidlertid i stillingen 13. august 2012 og tiltrådte en stilling i Det lutherske verdensforbund. I den forbindelse la den tyske kirke (EKD) frem et forslag i sentralkomiteens m te om at visepresident Cordelia Kopsch kunne gå inn som CiD Director fra 1.februar 2013-2015. EKD tilbød å finansiere lønnsmidler tilsvarende hennes lønn i EKD. En forutsetning var at hun beholdt vervet som visepresident. Sentralkomiteen kunne ikke akseptere den dobbeltrollen Cordelia Kopsch ville få som ansatt og visepresident i sentralkomiteen. Resultatet ble at EKD trakk forslaget tilbake.

Selv om prosessen i forkant kunne ha vært bedre, ble situasjonen håndtert på en god måte av president, sentralkomit  og EKD. Utfallet betyr at CiD-arbeidet fortsatt må ivaretas av generalsekretæren.

 konomi

Ifølge regnskapet for 2011 gikk KEK med et lite overskudd på  11.224, men for å få regnskapet til å gå i balanse, ble bare  10.000 av de budsjetterte  80.000 avsatt til generalforsamlingen i 2013.

Noen medlemskirker har gitt ekstraordinære bidrag, men generelt går medlemsavgiften ned ved at en del kirker ikke betaler. Fundraising har også vist seg vanskelig. Underskuddet fra Lyon skaper fortsatt likviditetsproblemer. Det er derfor helt nødvendig å starte gjenoppbygging av nye reserver ved at 5 % av medlemsavgift avsettes til dette, slik budsjettkomiteen foreslo.

Generalforsamlingen i Budapest 2013

Påmeldinger til generalforsamlingen har kommet inn. Det har vært nødvendig å revidere budsjettet for å få det til å gå i balanse. EKD i Tyskland har bidratt med  70.000, og også nordiske kirker har bidratt ekstra, men KEK er fortsatt i en kritisk økonomisk situasjon som går at budsjettet har blitt redusert. Den svenske kirke har sagt seg villig til å sponse en kommunikasjonsrådgiver til arbeidet med generalforsamlingen. Det er vurdert å utsette hele møtet, men det vil ikke være forsvarlig og vil heller ikke bidra til en bedre økonomisk situasjon.

Budsjettkomiteen har tro på at det nåværende budsjettet for generalforsamlingen vil gå i balanse eller få et mindre overskudd. Kirkene oppfordres til å betale så tidlig som mulig i 2013 for å sikre KEKs likviditet.

Revisjonsprosessen

Konsultasjonsdokumentet fra Revision Working Group (RWG) gikk til høring i medlemskirkene sist vinter med 30. juni 2012 som frist for tilbakemelding. Colin Ride fra RWG oppsummerte responsen fra medlemskirkene. Den er i hovedsak positiv, men med kritiske spørsmål spesielt til sammensetning/balanser i besluttede organer, og til hvordan man sikrer bredere involvering av kirker og kirkelige aktører enn i dag.

Sentralkomiteen vil motta forslaget fra RWG i slutten av november, før presidium behandler forslaget i desember. Medlemmer i sentralkomiteen gis en svarfrist til 10. desember til å komme med innspill til presidiet. Presidiet oversender deretter rapporten til generalforsamlingen. Dokumentet er i skrivende stund ikke sendt sentralkomiteen.

Under møtet på Kreta ble det på nytt en diskusjon om hvorvidt Budapest 2013 vil være en ordinær eller ekstraordinær generalforsamling. Argumentene for og imot er dels knyttet til tolkningen av hva KEKs konstitusjon sier på dette punktet, og dels til tidslinjen for vedtak/implementering av ny konstitusjon og sentralkomiteens mandat. Det ble bestemt at dette er en ordinær generalforsamling, men at det med nødvendighet vil være en overgangsperiode før en ny konstitusjon fullt ut kan tre i kraft. Det vil dermed være opp til generalforsamlingen i Budapest om den sittende sentralkomiteen vil bli bedt om å fortsette i en overgangsperiode eller om nyvalg vil finne sted i henhold til ny konstitusjon. Vi mener sentralkomiteen landet på en fornuftig løsning på dette punkt.

CCME – Churches Commission on Migrants in Europe – notater fra diskusjonen

Mange flyktninger mister livet under overfart til Hellas, Italia og Spania. Den økonomiske krisen gjør situasjonen vanskelig for mange innvandrere. Mange har mistet jobb og sivil status. Situasjonen er spesielt vanskelig i Hellas. De europeiske institusjonene prøver å avhjelpe situasjonen, men har også bedt kirkene om hjelp. Dette er et viktig anliggende for alle europeiske kirker, ikke bare for de greske kirkene.

Situasjonen i Syria har også ført til mange flyktninger. CCME vil møtes på Kypros og drøfte situasjonen. Vi trenger å bygge nærmere kontakt med kirkene i Midtøsten og også i Afrika.

Det er behov for å redefinere «resettlement». CCME har engasjert seg i dette. En kampanje er støttet av flere organisasjoner og UNCHR. Kan kirkene i denne kritiske situasjonen bidra til solidaritet, mer enn å stille grupper opp mot hverandre? Det er en stor utfordring.

CSC – Church and Society Commission – notater fra diskusjonen

KEK har prioritert dialog med Latin-Amerika. Prosessen har utviklet seg over fire år, slik at en nå har en god dialog og langt større gjensidig forståelse vedrørende tema som økonomisk rettferdighet, fattigdom og miljøspørsmål. CSC er aktiv i WCC «Working Group on Poverty and Ecology» og deltar i forberedelsene til KVs generalforsamling. Europeiske kirker har lenge hatt en forsvarsposisjon i forhold til andre kontinent på dette området. KEK prøver å differensiere dette bildet av Europa.

Endring av statutter CSC

Sentralkomiteen vedtok endringer i statuttene til CSC. Dette var en nødvendig oppdatering i henhold til belgisk lov, og det ble gjort så få endringer som mulig for ikke å komplisere den forestående prosessen rundt KEKs konstitusjon. Samtidig gir endringene større autonomi til CSC, og i personellspørsmål og på en del andre områder er beslutningsmyndigheten nå formelt flyttet fra KEK til kommisjonen.

Medlemskap

The Federation of Evangelical Lutheran Churches in Switzerland and the Principality of Litchenstein har meldt at de trekker seg som assosiert medlem av KEK etter å ha ventet på å bli fullt medlem i noen år. Generalsekretær Liagre følger opp med et besøk.

Den evangelisk lutherske kirke i Latvia har ikke hatt økonomi til å betale medlemsavgift de siste årene. KEK har til tross for det valgt ikke å ekskludere dem, men la medlemskapet bestå.

Misjonsforbundet, baptister og metodister i Sverige har gått sammen i ett forbund, foreløpig under navnet "Gemensam framtid" og vil søke medlemskap i KEK som ett fellesskap.

I debatten kom det opp et forslag om at kirker i samme kirkefamilie og region i solidaritet kan bidra med å betale medlemsavgiften til KEK. Forslaget ble ikke realitetsbehandlet.

Oslo, 20.11.2012